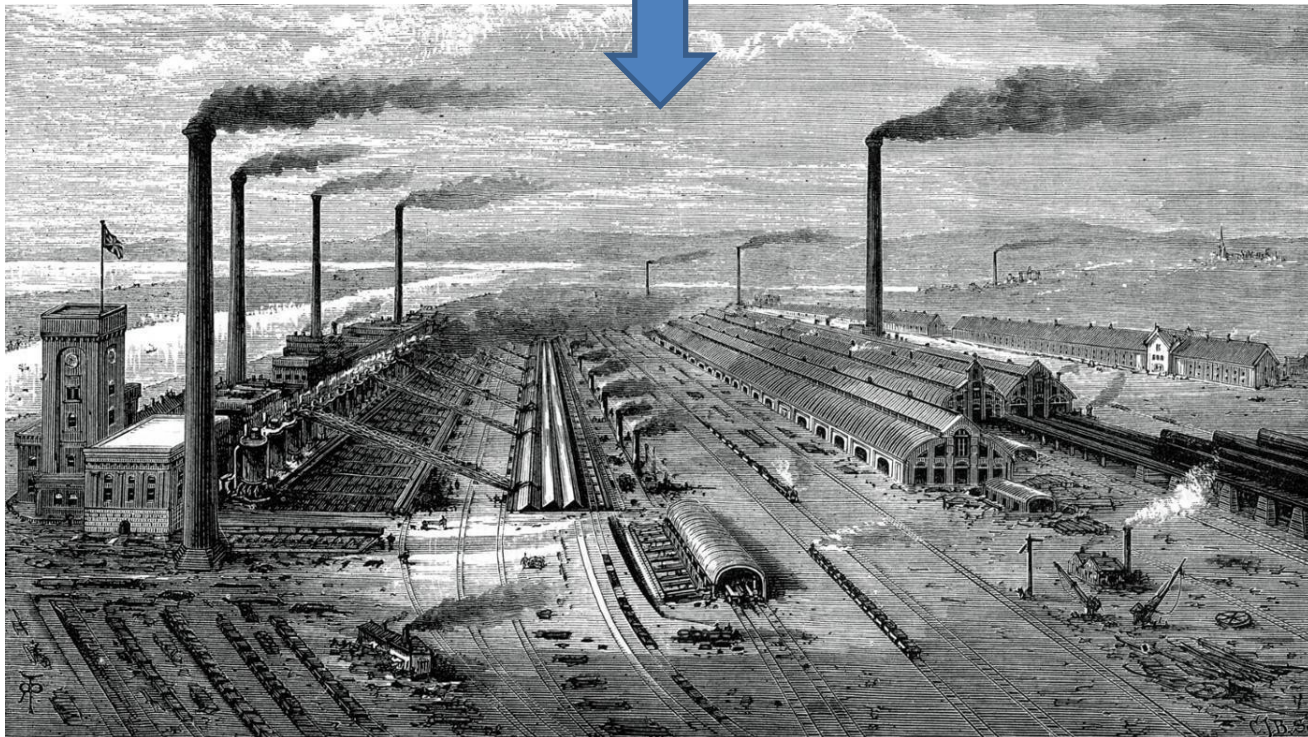

PERFORMATIVITA STŘEDOVĚKU

PERODIZACE STŘEDOVĚKU

Raný středověk: 5.–11. stol.

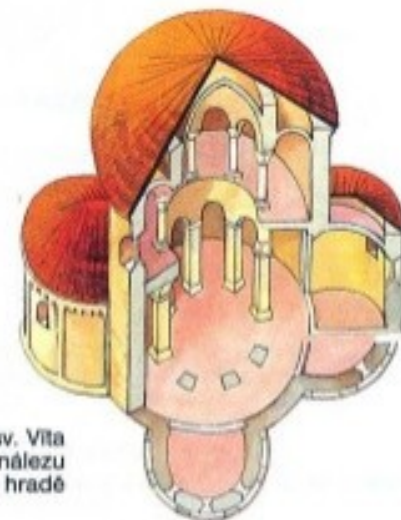
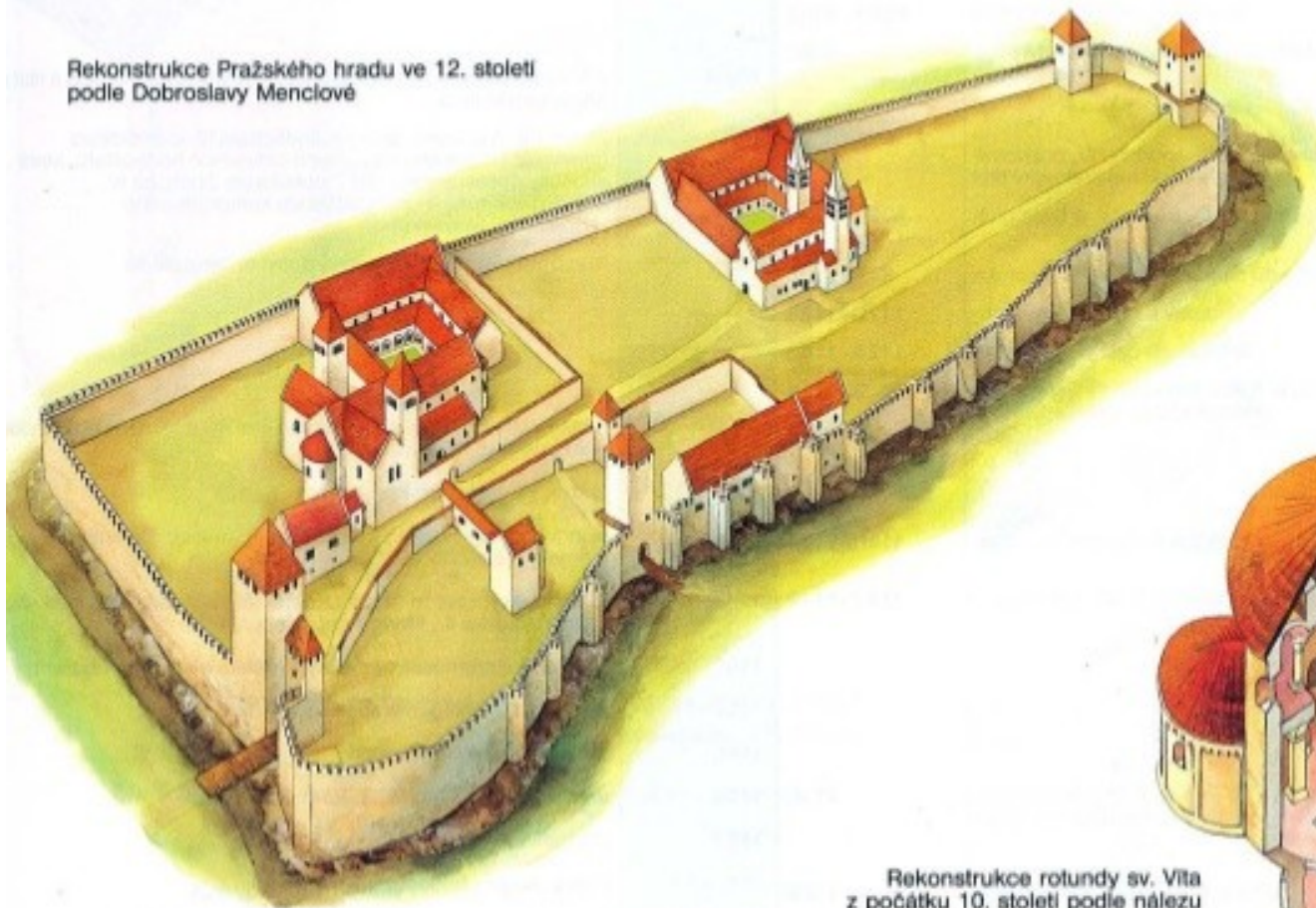
Vrcholný středověk: 11.–14. stol.

Pozdní středověk: 14.–15. stol.

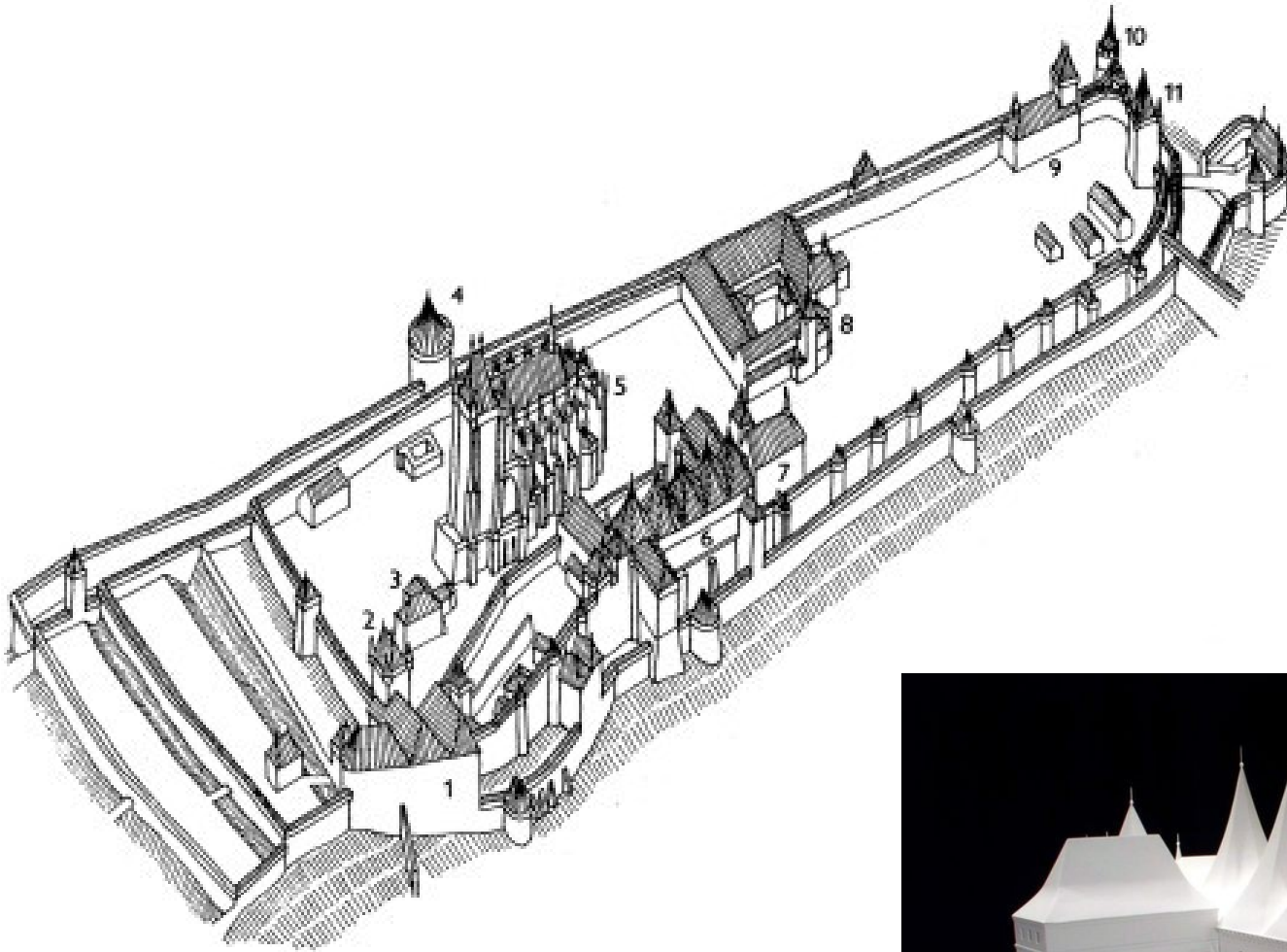

REKONSTRUKCE PRAŽSKÉHO HRADU VE 12. STOLETÍ

Rekonstrukce Pražského hradu ve 12. století
podle Dobroslavy Menclové

Rekonstrukce rotundy sv. Víta
z počátku 10. století podle nálezů
na Pražském hradě

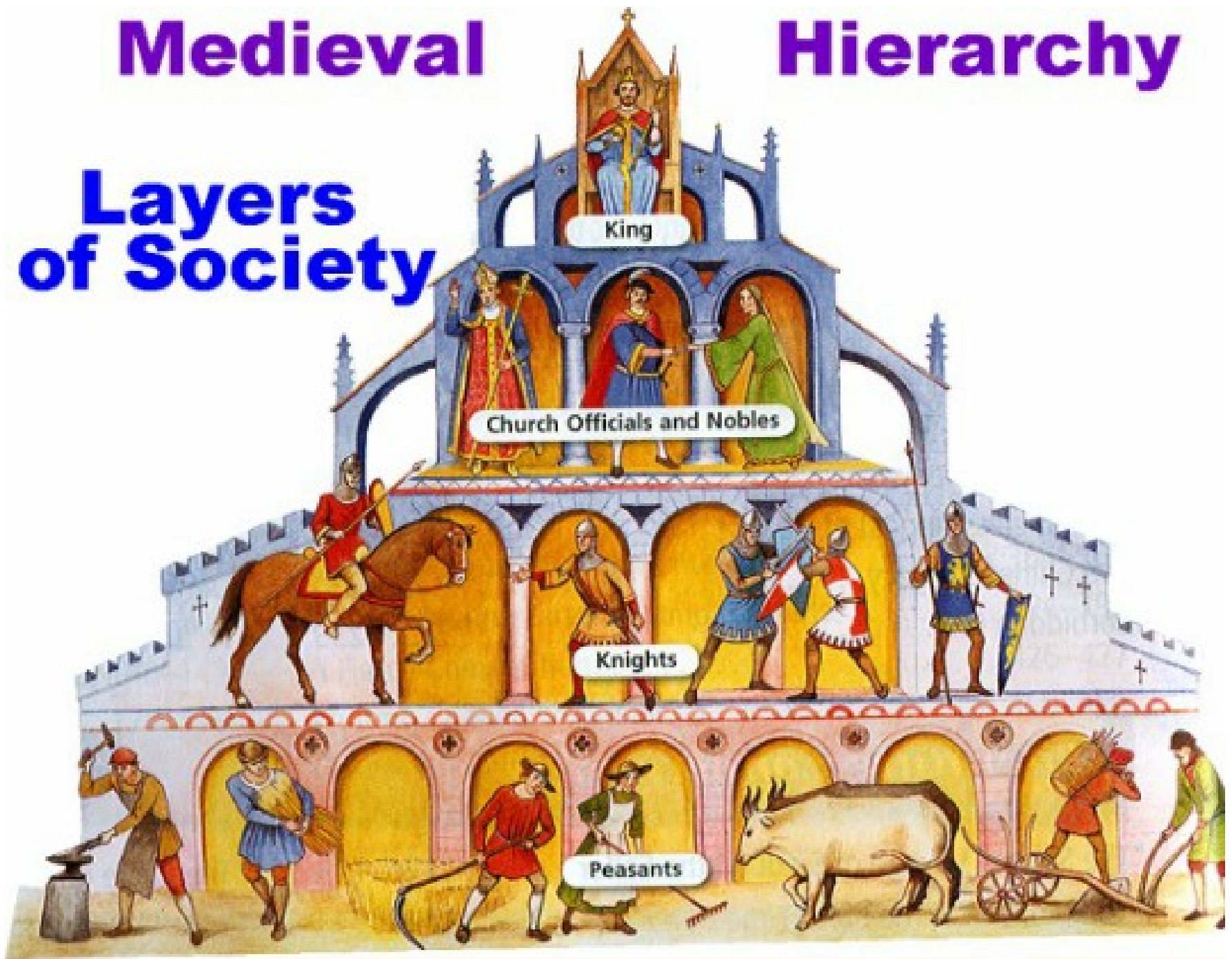

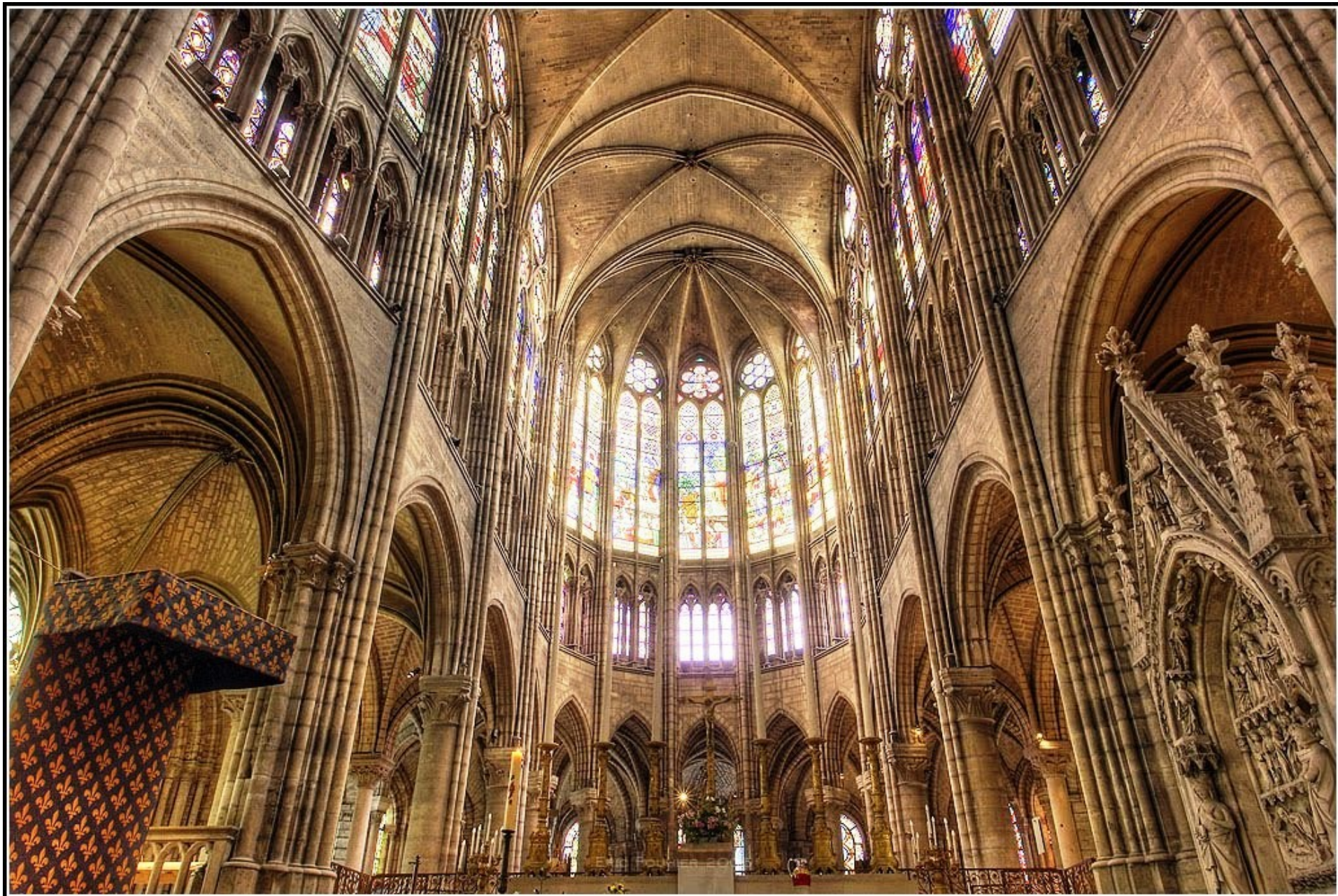

Medieval

Hierarchy

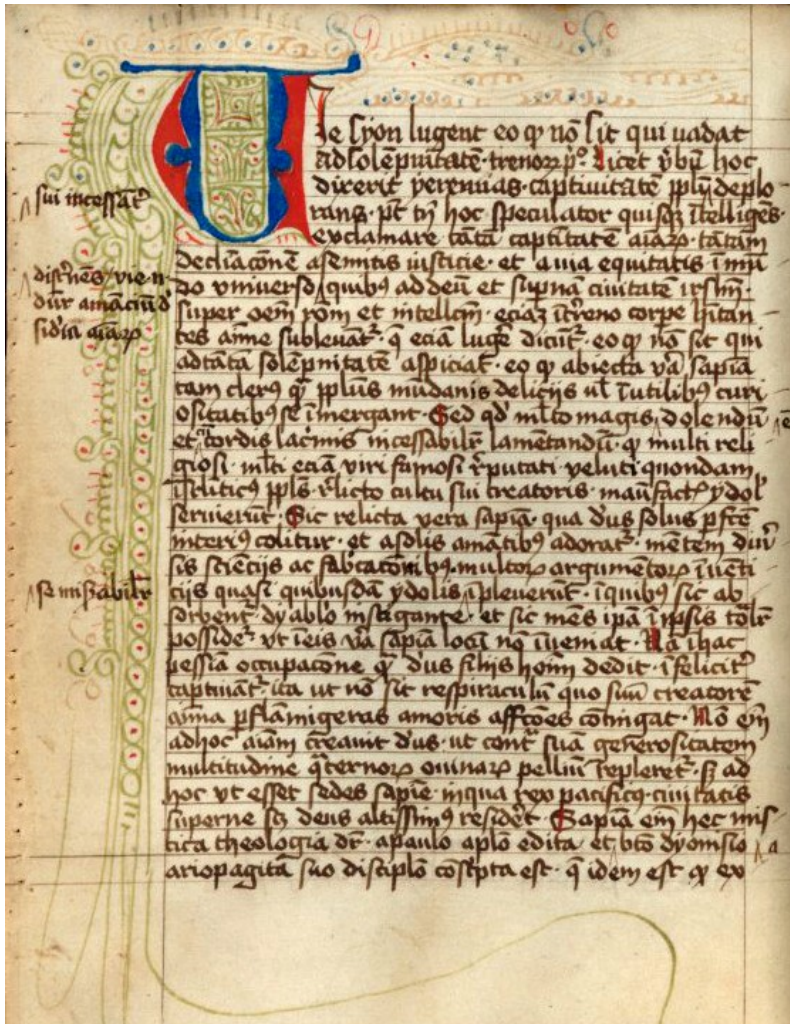
Layers of Society

Středověká kultura tzv. smíšená

Středověký klerik

„Také řeč českou jsme úplně zapomněli, ale později jsme se jí opět naučili, takže jsme mluvili a rozuměli jako každý jiný Čech. Z boží milosti jsme dovedli mluvit, psát a číst nejen česky, ale i francouzsky, italsky, německy a latinsky tak, že jsme byli mocni oněch jazyků stejně jednoho jako druhého...“

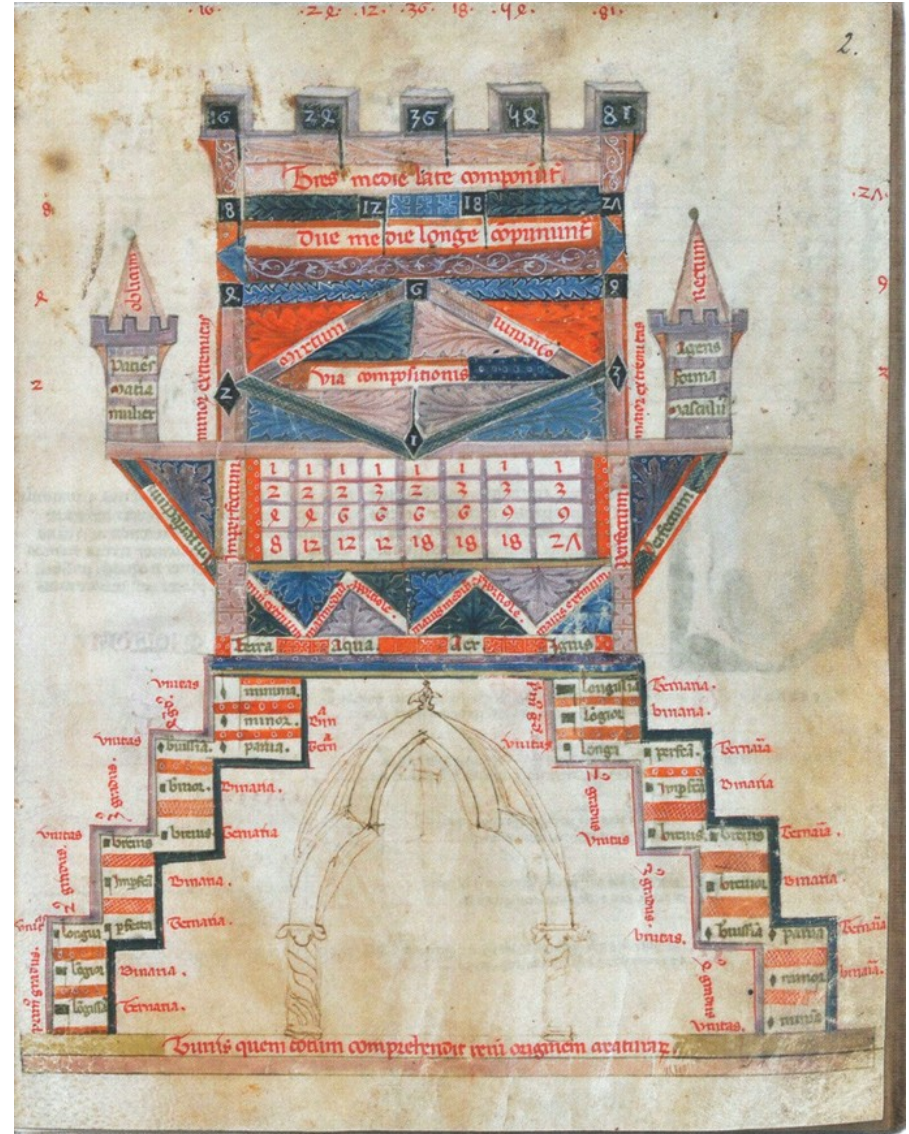
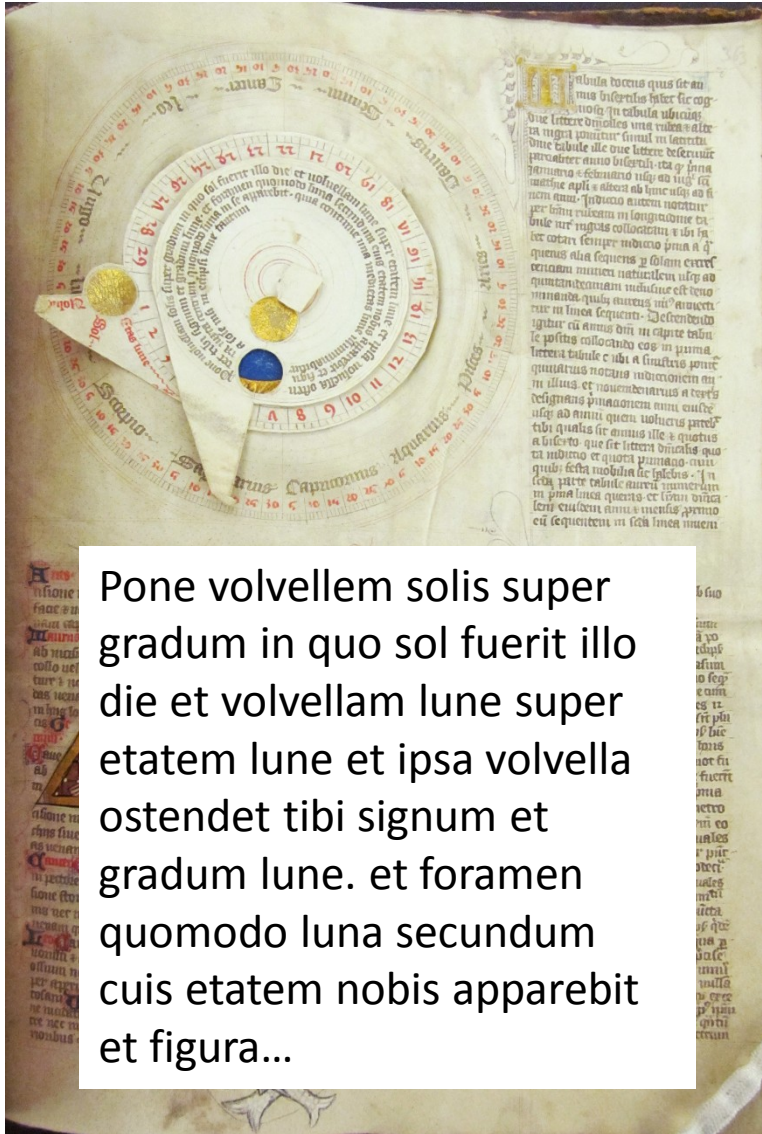

Text jako paměťové médium

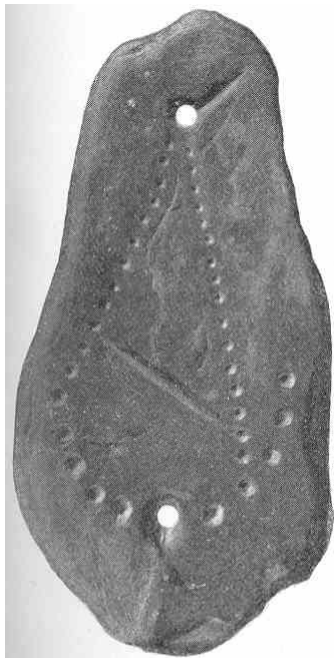
Text jako vzdělávací prostředek

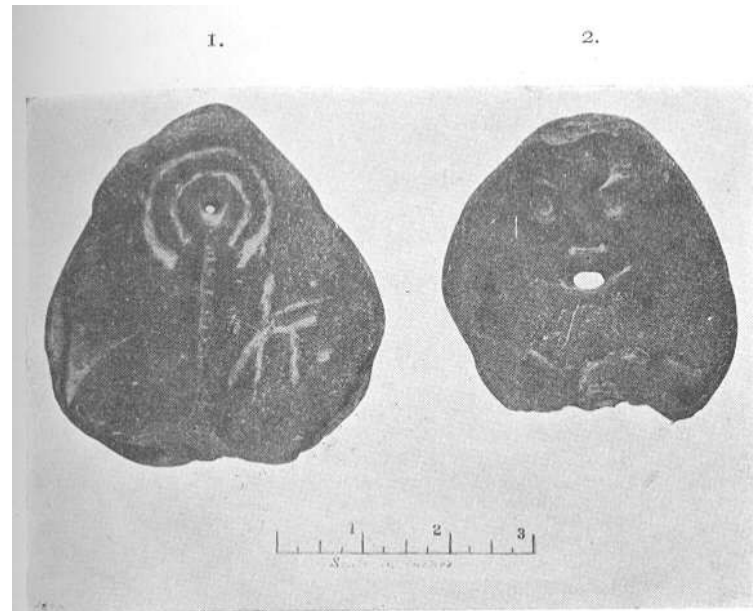
Text jako rekvizita

„Nebiji do sebe těmito dvěma kameny,
ale biji do sebe X a Y, jejichž jména jsou zde
napsána.“

II. PERFORATED AND INSCRIBED
STONE FROM DUNBUIE.

1. INSCRIBED STONE, LANGBANK.
2. GROTESQUE FACE ON STONE, LANGBANK.

PROMĚNĚNÍ CHLEBA

Qui, pridie quam pateretur, accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas, et elevatis oculis in cælum ad te Deum Patrem suum omnipotentem, tibi gratias agens benedixit, fregit, deditque discipulis suis, dicens: Accipite et manducate ex hoc omnes: hoc est enim Corpus meum, quod pro vobis tradetur.

PROMĚNĚNÍ VÍNA

Simili modo, postquam cenatum est, accipiens et hunc præclarum calicem in sanctas ac venerabiles manus suas, item tibi gratias agens benedixit, deditque discipulis suis, dicens: Accipite et bibite ex eo omnes: hic est enim calix Sanguinis mei novi et æterni testamenti, qui pro vobis et pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Hoc facite in meam commemorationem.

„Římský král s odznaky své moci seděl na trůně před hlavním portálem starobylého špýrského dómu. Jan na koni, vystrojen v plné zbroji bez přilbice a doprovázen rytíři, nesoucími kopí se znaky českého království (bílým lvem na červeném pozadí), poklekl dle zvyku před římským králem. Složil přísahu, slib a od otce obdržel žezlo a dědický nárok na českou královskou korunu [...]. Akt byl stvrzen polibkem a teprve čtrnáctiletý mladík odcházel jako pán velké části střední Evropy. Nastalo veselí s rytířskými turnaji, tancem a hostinami.“

Zbraslavská kronika, 14. stol.

J. L. AUSTIN: *Jak udělat něco slovy*

How To Do Things With Words (1955, 1962)

řečové jednání / řečový akt (*performative utterance*)

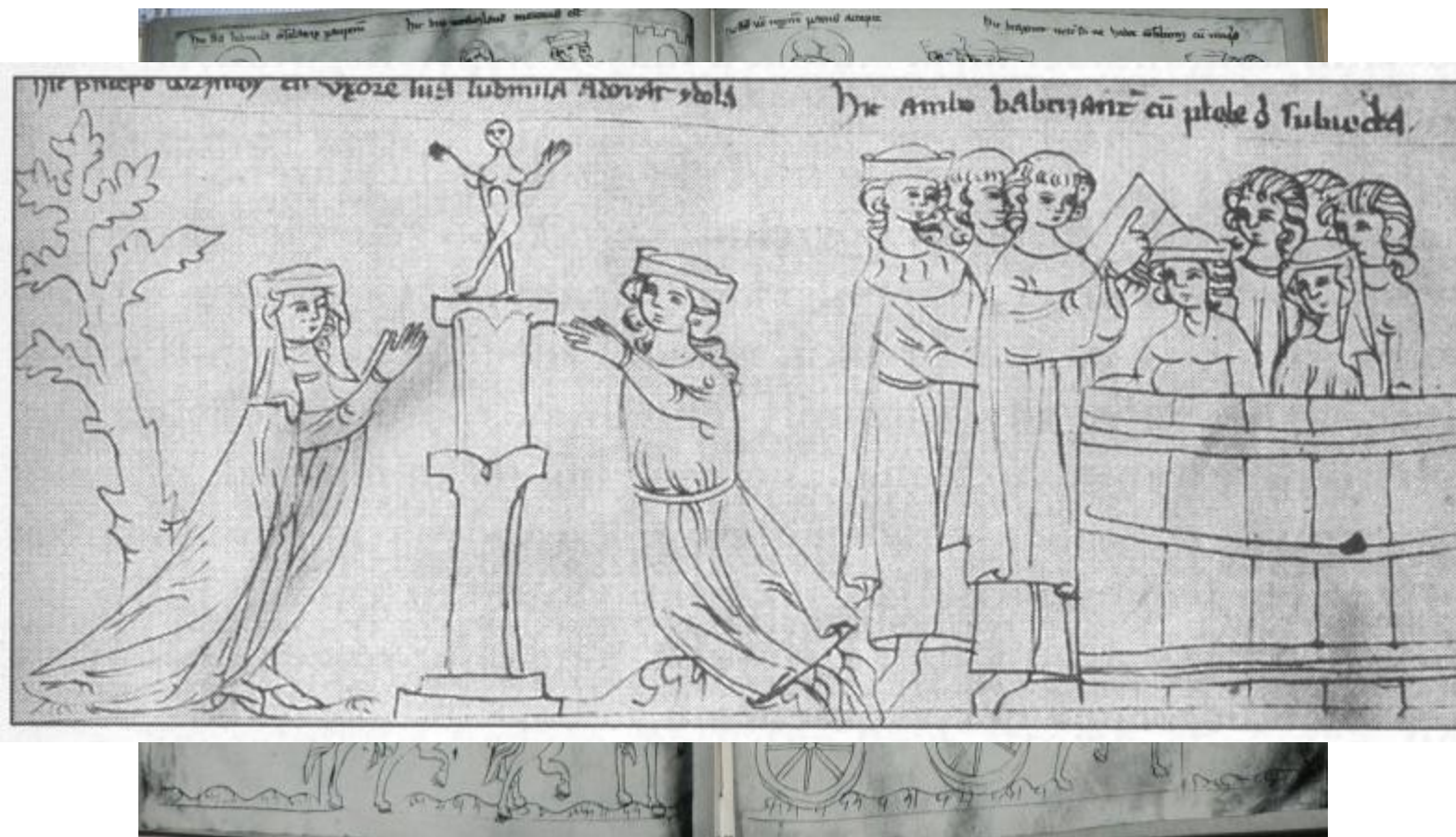

„Necht' tedy jsou v kostelích obrazy, aby ti, kdo neznají písmena, mohli alespoň vidíce číst na stěnách, co v kodexech nedokážou. [...] Neboť to, co čtoucím ukazuje písmo, předvádí se nevzdělančům při rozpoznávání obrazů, na nichž i nevědoucí vidí, koho mají následovat.“

Řehoř I, 600

„Bible chudých (*biblia pauperum*)“

Liber pictus, kolem 1350, Český Krumlov

Umění jako scénografie

*Kaple sv. Václava
v pražské katedrále*

„Zrcadlový neuron je neuron, který se aktivuje nejen když zvíře nebo člověk vykoná nějaký úkon, ale i když tento subjekt pozoruje stejný úkon u jiného zvířete nebo člověka. Neuron tedy „zrcadlí“ reakci jiného neuronu, neboli se chová tak, jako by sám pozorovatel daný úkon prováděl.“

Keysers, Christian. "Mirror Neurons". *Current Biology* (2010)

vnitřně hmatové vnímání (*Zich, Vostrý*)

vnitřní napodobení , napodobování na „vnitřním jevišti“ (*Frejka*)

kinestetický cit (*Tairov*)

Stanislavský: herecká postava je vlastně „já v daných okolnostech“

Co je to středověká performance?

Aktivita jedince nebo **skupiny lidí**, která může, ale nemusí obsahovat následující prvky:

- mluvené/zpívané **slovo**,
- **hudbu**,
- **pohyb** (např. gesta, tanec, hereckou akci),
- **vizuální doprovod** (např. kostýmy nebo scénografii),
- předem alespoň částečně daný **scénář**,
- předem alespoň částečně daný **text**,

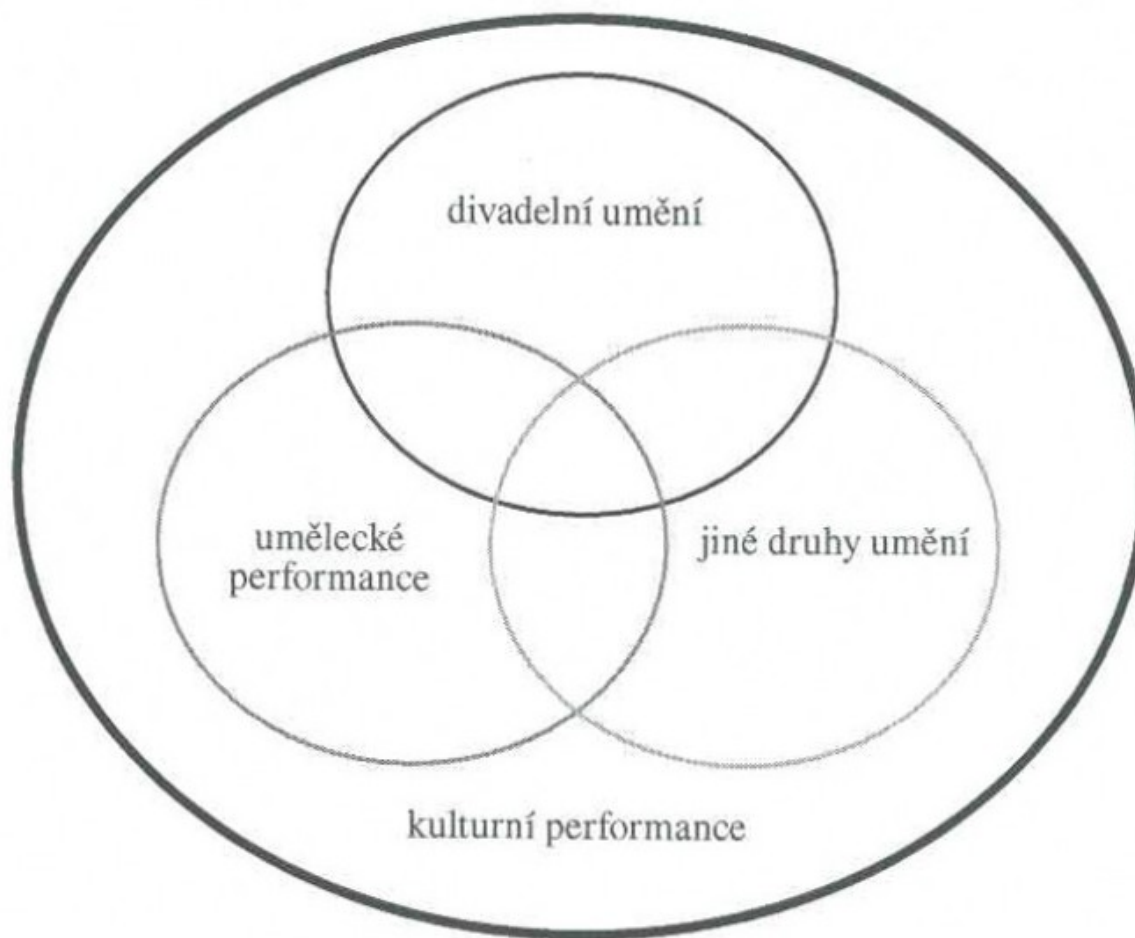
a to vše v jakémkoli vzájemném poměru.

PERFORMER

PUBLIKUM

ČASOPROSTOR

Divadlo x performance

Korunovace Jana Lucemburského, 1311

„A tak když se velmi vesele sešli do Prahy všichni svolaní velmožové, páni a šlechtici království a z jednotlivých měst váženější osobnosti, hle, dne 4. února, kterýžto den byl tehdy nejbližší neděli po Očišťování blahoslavené Panny Marie, byl král Jan zároveň s jasnou paní Eliškou ve větším kostele na Pražském hradě před oltářem svatého Víta mučedníka královskou korunou od pana Petra, mohučského arcibiskupa, tím nádherněji čím pobožněji, korunován. Byli tehdy při tom všichni úředníci království a řádně vykonávali své úřady. Ten držel žezlo, tento korunu, ten jablko, ten to, ten ono, každý podle stavu a stupně svého. Také byli dva mladíci, rodem urození, od krále, který měl být tehdy korunován, právě v tu hodinu učiněni rytíři, byvše opásáni pásem rytířským; ti byli určeni držet drahocennou korunu nad hlavou královou. Z nich jeden byl syn pana Bohuslava z Boru, druhý Fridmana ze Smojna.“

Zbraslavská kronika, Petr Žitavský, 14. stol.

„Ó jak veliká radost se nad tím ozývá v chrámě!
Veškerý lid se těší a svému jde blahopřát králi.
Když mu pak koruna dána, lid nabývá mysli, je
vesel,
pozvedá radostný zpěv. A přítomní vzdalují nářek,
milují králův čin a jásají z radosti nad tím.
Zpívá si Čechů dav, co jejich dovede jazyk,
ale i veliká část tu Němců německy zpívá.
Zato však kněžské sbory tu pějí přátelskou píseň,
která se zalíbila všem lidem, jak se tam sešli.
Radostí plakali mnozí, neb viděli na vlastní oči,
kterak králova hlava již řádnou korunou září.“

gettyimages®
MICHAL CIZEK

599176430

„Po obřadu této radostné mše, když král řádně přijal požehnání korunovace, sestoupil s královnou z Pražského hradu ve veliké slávě. Neboť zástup, který šel napřed i vzadu, byl nesčíslný, oděný drahocennými rouchy; a nad hlavami nového krále a královny, sedících na vybraných koních, se vznášel jako zářící nebe baldachýn, vyzdvižený na čtyřech sloupcích. A doprovázel je středem obou měst až do kostela svatého Jakuba Menších bratří plesající zástup za zvuku trub, louten a píšťal, bubnů a kórů [chorálů, či obecněji písní] i hudby všeho druhu. V refektáři pak Menších bratří byla připravena podivuhodným dílem sedadla a stoly pro královskou hostinu. Také byla družina hodovníků rozdělena po přemnohých místech, neboť nebylo možno připravit tak velikolepou hostinu na jediném veřejném místě, protože byl mráz.“

